

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Քիմիայի և կենսաբանության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ղազարյան Արմինե Հրաչիկի /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 12

«25» հունվար 2024թ.

ՔԿ/բ-209 – ԲՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ ԵՎ
ՄԵԹՈԴԻԿԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	<u>011301.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն</u> <small>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</small>
Կրթական ծրագիր՝	<u>011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա</u> <small>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</small>
Որակավորման աստիճան՝	<u>Մանկավարժության բակալավր</u> <small>/բակալավր, մագիստրատուրա/</small>
Ամբիոն՝	<u>Քիմիայի և կենսաբանության</u> <small>/ամբիոնի լրիվ անվանումը/</small>
Ուսուցման ձևը՝	<u>Առկա</u> <small>/առկա, հեռակա/</small>
Կուրս/կիսամյակ	առկա <u>4-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ</u>
Դասախոս(ներ)՝	<u>Շուշան Քառյան</u> <small>/անուն, ազգանուն/</small>
	Էլ. հասցե/ներ <u>shoushankaryan@gmail.com</u>

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.....	3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը.....	3
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.	5
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	5
7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	6
8. Դասավանդման մեթոդներնեը.....	7
9. Ուսումնառության մեթոդներ	7
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը.....	8
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	10
12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ.....	10
12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	13
12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	17
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	22
14. Գնահատում	23
14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներ	23
14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	23
14.3. Հարցաշար	23
14.4. Գնահատման չափանիշներ	Ошибка! Закладка не определена.
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ	26

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

Տարրական դպրոցի մանկավարժ ուսուցիչներ պատրաստելու բակալավրի ծրագրով նախատեսված է ուսումնասիրել «Բնագիտություն և դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա» առարկան, որը կոչված է ձևավորել «Ես և շրջակա աշխարհը», դասընթացի մատուցումը՝ տարրական դպրոցում: Տարրական գիտելիքներ բնության, նրա բաղադրիչների, կենդանի օրգանիզմների և անկենդան մարմինների միասնության և փոխադարձ կապի, մարդ-բնություն, մարդ-մարդ փոխհարաբերությունների մասին: Այս առարկան ունի կրթելու և դաստիարակելու մեծ հնարավորություններ և ամբողջությամբ համապատասխանում է ԲՄԿ ՊԿԶ-ի պահանջներին:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն.

Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկա՝ առարկայի նպատակն է , տարրական դպրոցի սովորողների մեջ ձևավորել նախնական պատկերացումներ բնության տարրերի և երևույթների, իր և շրջապատի վերբերյալ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Ուսանողներին գաղափար տալ ուսուցման մեթոդների տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, որոնք դյուրին կդարձնեն տարրական դպրոցում «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի մատուցում :
- Զարգացնել և ձևավորել ճանաչողական կարողություններ և հմտություններ ,
- Բնության անկենդան և կենդանի տարրերի, մարդու, Երկիր մոլորակի որպես մարդկության ընդհանուր տան սկզբնական ուսումնասիրությունը:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

Կուրսը նպատակահարմար է ուսանողին դասավանդել մանկավարժության, հոգեբանության, էկոլոգիայի, աշխարհագրության, բուսաբանության, կենդանաբանության և առողջագիտության դասընթացն ավարտելուց հետո:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը¹ և կոմպետենցիաները.

4.1. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է գիտենա.

- շրջակա միջավայրի երևույթները լավ ճանաչելու, առողջ և անվտանգ ապրելակերպի կանոնները
- շրջակա միջավայրի դերը և նշանակությունը,
- Հայաստանի բնության բազմազանության, բնական ու հասարակական օբյեկտների ու երևույթների վերաբերյալ ամբողջական և հիմնավոր պարկերացումներ,
- մայրցամաքների հայտնագործման և հետազոտման պատմություն և այն,

¹ <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

- ժամանակակից դասի արդյունավետ մեթոդները՝ տարրական դպրոցում,
- մանկավարժական գործունեության ընթացքում, որոշ հարցերի նկատմամբ ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և ինքնուրույնություն,
- հանձնարարված գրականության և տեղեկատվական այլ աղբյուրների հիման վրա կազմել ժամանակակից դասի մոդել:

4.2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- զարգացնել հաղորդակցական կարողությունները,
- զարգացնել իր շրջապատը հետազոտելու տարրական կարողություններ
- ներկայացնել բնագիտության հիմնական հասկացությունները,
- տեղին կարողանալ օգվտել համապատասխան մեթոդի արդյունավետությունից՝ սովորողի տարիքին համապատասխան,
- օգտագործել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման հիմնական ձևերը, տիրապետել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներին:

4.2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- բնության ուսումնասիրության և դիտարկման տարրական մեթոդներին,
- առողջության պահպանման և անվտանգ կենսագործունեությանն ուղղված կանոններին,
- բնագիտության դասավանդման մեթոդներին ու տեխնոլոգիաներին,
- Ձեռք բերած գիտելիքները հստակ կիրառելու և փոխանցելու, մանկավարժական վերլուծական մտածողության զարգացման հմտություններին

Դասընթացի ընթացքում կիրականանա նաև ծրագրի ավարտական պահանջներով նախատեսված հետևյալ կոմպետենցիաների զարգացումը՝

Առարկայի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական գործիքային կոմպետենցիաների (այսուհետ ԳԿ) ձևավորմանը

- ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- ԳԿ7 տարրական համակարգչային գիտելիքներ;
- ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),
- ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
- ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
- ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
- ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Առարկայի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական միջանձնային կոմպետենցիաների (այսուհետ ՄՁԿ) ձևավորմանը

- ՄՁԿ1 քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,
- ՄՁԿ2 թիմային աշխատանք,
- ՄՁԿ3 միջանձնային ունակություններ,
- ՄՁԿ4 միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն:

Առարկայի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաների (այսուհետ ԱԿ) ձևավորմանը

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ5 հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

Ուսուցչական կոմպետենցիաների մասով բակալավրը պետք է տիրապետի հետևյալ կոմպետենցիաներին.

Ու2 ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն,

Ու3 խորհրդատվական կարողություն ,

Ու4 առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն ,

Ու5 ուսուցման բարենպաստ միջավայր ստեղծելու կարողություն,

Ու6 ժամանակը արդյունավետ օգտագործելու հմտություն,

Ու7 սեփական գործունեության արդյունքները գնահատելու և վերլուծելու կարողություն,

Ու8 մասնագիտական կատարելագործման անհրաժեշտության գիտակցում,

Ու9 համագործակցության միջոցով միջառարկայական խնդիրներ լուծելու կարողություն :

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

«**Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա**» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտություններն ուսանողները կարող են հետագայում կիրառել հետագա մանկավարժական գործունեության ժամանակ տարրական դպրոցում, «Ես և շրջակա աշխարհը», դասընթացի շրջանակներում:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	5 կրեդիտ/150 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	36	
Գործնական աշխատանք	30	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	84	
Ընդամենը	150	

Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Քննություն	
---	------------	--

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են²

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոք սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կունկետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:

² Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր. . . .

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում. . . .

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարամունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ս»ճաճություն: Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիան և մեթոդիկան որպես գիտություն, կապը այլ գիտությունների հետ,	2				4
2.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի հոգեբանամանկավարժակա և գիտական հիմունքները	2				4
3.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի զարգացման համառոտ պատմություն	2		2		10
4.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	2		2		10
5.	մեթոդիկայի զարգացման հիմնական ուղություններն Հանրակրթու նպատակներ. բարեփոխումների ռազմավարությունը:	2		2		4
6.	Բնագիտության ՅճրկՅի հենքՅին բովՅնդՅկությունը:	2				4
7.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	2		2		4
8.	Էկոլոգիական կրթության բովանդակությունը տարրական դպրոցում	2		2		4
9.	Ուսուցման ավանդական ժամանակակից մեթոդների կիրառումը բնագիտության մեջ տարրական դպրոցում, կազմակերպման ձևերը	2		2		10

10.	Ավանդական և ոչ ավանդական դասերի դասակարգումը: Ուսումնառության ավանդական և նոր միջավայր	2		2		6
11.	„Ես և շրջակա աշխարհը,, դասընթացը, որպես բնագիտության հասարակագիտության, աշխատագրությանը առնչվելու առաջին քայլեր	2		2		4
12.	Էքսկուրսիաների շնչկցումն ու կՅզմՅկերպումը:	2		2		4
13.	Ուսուցչի նՅխՅպՅտրՅստվելը դՅսին:	2		2		6
14.	Դաստիարակող ուսուցում	2		2		10
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		36		30		84

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ուսուցման ժամանակավոր մեթոդներ, հնարներ, վարժություններ: Կրթության ազգային ինստիտուտ Լոռու մասնաճյուղ	2008ր.
2.	Արնաուդյան Ա , Գյուլբուդադյան Ա.Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար,- Եր	2004
3.	Շարոյան Մ., Հայաստանի բնաշխարհ.պահպանություն և վտանգներ	2007
4.	Տողանյան Ն.,Գյուլբուդադյան Ա.Ես և շրջակա աշխարհը 2-4 ուսուցչի ձեռնարկ,-Եր.:,Մանմար,,	2013
5.	Ես և շրջակա աշխարհը ,2-4 դասարանի դասգրքեր	2013-20
6.	Ներկարարյան Ա. Կենսաբանության ուսուցման տեսություն և մեթոդիկա/ Եր.	2013
7.	Ксеизова Г.Ю.,Перспективные школьные технологии, М.,	2001
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Խաչատրյան Հ.Սոսյաց անտառ:-Եր.:Արիկ-	1988
2.	Հանրագիտարան կրտսեր դպրոցականների համար ,, Ինչ է, ո՛վ է, ո՛վ է, հ. 1-4,Եր.	1984-1987

3.	Пуговкин А.,П.,Скварцов П.М., Биология. методическое пособие, М.	2008
4.	Усова А.В.,формирование у школьников научных понятий в процессе обучения, М.	1986
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h /h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ³
1.	Մ»նաճություն: Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիան և մեթոդիկան որպես գիտություն,կապը այլ գիտությունների հետ,	1.Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի դասավանդման խնդիրները, 2.միջառարկայական կապերը: 3.Մեթոդիկայի բարձրագույն դասընթացի բնութագիրը:	2	Պ-Գ 1-7
2.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի հոգեբանամանկավարժակա և գիտական հիմունքները	1.Մանկավարժական տեխնոլոգիաների օբյեկտիվ և դրական կողմերի բացատրությունները, 2. այդ հարցի շուրջ առկա հասկացությունների պարզաբանումը	2	Պ-Գ 1-4
3.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի զարգացման համառոտ պատմություն	Պատմական ակնարկ		Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

4.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	1. Հասկացության բովանդակությունը: 2. Բնագիտական հասկացությունների ձևավորումը և զարգացումը տարրական դպրոցում: 3. Տարրական դպրոցի աշակերտների կարողությունների և հմտությունների զարգացումը բնագիտական հասկացությունների միջոցով:		Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
5.	Մեթոդիկայի զարգացման հիմնական ուղղություններն Հանրակրթու նպատակներ. բարեփոխումների ռազմավարությունը:	1. Ուսուցիչներին ներկայացվող ընդհանրական պահանջներ 2. Բնագիտության ուսումնական առարկայի կրթական չափորոշիչները:	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
6.	Բնագիտության 3 ^ռ րկ3 ^յ ի հենք3 ^յ ին բով3 ^ն դ3 ^կ ությունը:	1. Բնագիտության առարկայի առարկայի ուսումնական ծրագրերը տարրական դպրոցում:	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
7.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	1. Հասկացության բովանդակությունը: 2. Բնագիտական հասկացությունների ձևավորումը և զարգացումը տարրական դպրոցում: 3. Տարրական դպրոցի աշակերտների կարողությունների և հմտությունների զարգացումը բնագիտական հասկացությունների միջոցով:	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
8.	Էկոլոգիական կրթության բովանդակությունը տարրական դպրոցում	1. Էկոլոգիական կուլտուրայի ձևավորումը կրտսեր դպրոցականների մոտ: 2. Էկոլոգիական կրթության	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

		նպատակը տարրական դպրոցում		
9.	Ուսուցման ավանդական ժամանակակից մեթոդների կիրառումը բնագիտության մեջ՝ տարրական դպրոցում, կազմակերպման ձևերը	1. Ուսուցման հիմնական մեթոդների պայմանական խմբերը: 2. Բնագիտական ուսուցման կազմակերպչական ձևերը տարրական դպրոցում: 3. Ավանդական և ժամանակակից դասերի տարբերությունները:	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
10.	Ավանդական և ոչ ավանդական դասերի դասակարգումը: Ուսումնառության ավանդական և նոր միջավայր	1. Բնագիտության դասավանդման ժամանակակից մեթոդներ: 2. Ժամանակակից դասի կառուցման մոդելի պահանջները բնագիտության դասընթացին՝ տարրական դպրոցում:	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
11.	„Ես և շրջակա աշխարհը,, դասընթացը, որպես բնագիտության հասարակագիտության, աշխատագրությանը առնչվելու առաջին քայլեր	„Ես և շրջակա աշխարհը,, 2-4 դասարանների դասընթացի թեմաների վերլուծություն՝ համապատասխան մեթոդների կիրառման եղանակներով:(դասերի օրինակներ)	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
12.	Էքսկուրսիաների օգնությամբ ու կազմակերպումը:	Ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման ձևերը (դաս, գործնական աշխատանք, էքսկուրսիա): Սովորողների տնային աշխատանքները:	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
13.	Ուսուցչի նիստերի օգնությամբ:	Դասի տիպերը: Բնագիտության կաբինետ, կենդանի բնության անկյուն, ուսումնափորձական հողամաս: Գնահատում: Սովորողների գնահատման նպատակներն ու խնդիրները: Գնահատման տեսակները:	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
14.	Դաստիարակող ուսուցում	1. Աշխարհայացքի դաստիարակումը: 2. Արժեքային բնապահպանական	2	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

		կողմնորոշումների ձևավորումը. հայրենասիրական, 3.էկոլոգիական, գեղագիտական, հայրենագիտական, սանիտարահիգիենիկ և ֆիզիկական:		
--	--	--	--	--

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁴
1.	Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը դպրոցական դասընթացում:	1.բնագիտական հասկացությունների բովանդակությունը	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
2.	Բնագիտական մտքի զարգացումը միջնադարյան Հայաստանում	բնագիտական մտքի զարգացման մեջ դեր ունեցած մի շարք գործիչների կյանքը և գործունեությունը	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
3.	Ես և իմ բնակավայրը	1.ով եմ ես 2.իմ փոքր և մեծ ընտանիքը 3.իմ փողոցը, իմ բակը իմ տունը	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

⁴ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		4. իմ քաղաքը, գյուղը			
4.	Բնությունն իմ շուրջը	1.ի՞նչ է մեզ շրջապատում, 2.բնությունն աշնանը ինչպիսին են բույսերը, ինչ կենդանիներ գիտես 1.անտեսանելի կապերը բնության մեջ 2.վայրի բույսեր 3.այգիներ և բանջարանոցներ	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 L/Գ 1-4
5.	Առողջություն և անվտանգ կենսագործունեություն	1.եթե ուղում ես առողջ լինել 2.ինչով ենք սնվում 3.ինչպես խուղափել հիվանդանալուց 4.ես հետիոտն եմ	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 L/Գ 1-4
6.	Երկիր մոլորակ	1.աստղեր, արեգակ 2.երկիր, լուսին	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 L/Գ 1-4
7.	Տարվա եղանակներ	1.բույսերը և կենդանիները աշնանը, 2.բույսերը և կենդանիները ձմռանը, 3.բույսերը և կենդանիները գարնանը 4. բույսերը և կենդանիները ամռանը	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 L/Գ 1-4
8.	Մեր առողջությունը	1.գլխուղեղ և	2	բանավոր	Պ-Գ 1-7

		<p>զգայարաններ 2.ինչ ենք տեսնում 3. լսողություն 4.համի և հոտի զգայարան 5.մաշկ, առաջին օգնություն մաշկի վրասվածքների դեպքում: 1.մեր սնունդը 2.ինչպես կոփել մարմինը 3.մեր կեցվածքը 4.օգտակար և վնասակար սովորություններ</p>		հարցումներ, զրավոր թեստերի առաջադրում	L/Գ 1-4
9.	մեր անվտանգությունը	<p>1.բնական աղետներ 2.ինչպես պաշտպանվել երկրաշարժից</p>	2	բանավոր հարցումներ, զրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 L/Գ 1-4
10.	երկրագնդի բնությունը	<p>1.մեր մոլորակի բնությա բազմազանությունը 2.մայրցամաքներ և օվկիանոսներ 3.հարթավայրեր,բլուրնե ր, լեռներ 4.մթնոլորտ</p>	2	բանավոր հարցումներ, զրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 L/Գ 1-4
11.	Մեզ շրջապատող մարմինները և նյութերը	<p>1.օդը պետք է մաքուր լինի 2.հող 3.Ջուրը բնության մեջ</p>	2	բանավոր հարցումներ, զրավոր թեստերի	Պ-Գ 1-7 L/Գ 1-4

		<p>4.գետ , լիճ,ծով, օցկիանոս, 4.ապարներ և օգտակար հանածոներ, 5.երկրագնդի բույսերն ու կենդանիները 6.փոխադարձ կապերը բնության մեջ:</p>		առաջադրում	
12.	Բնությունը և մարդը	<p>1.մարմրներ, նյութեր, մասնիկներ 2.նյութերի բազմազանությունը 3.ջերմաստիճան,ջերմաչ ափ 4.չափում և չափման միավոր</p>	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
13.	Մեր հայրենիքը	<p>1.աշխատանք և մասնագիտություն 2.ինչու և ինչպես է մարդը վերափոխում շրջակա միջավայրը 3.ինչպես փչկել երկրագնդի բնությունը</p>	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
14.	Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ	<p>1. ՀՀ մարզերը և քաղաքները,ազային պետական տոներ 2.մեր հայրենիքի անցյալը և ներկան: Տարիների հաշվումը պատմության մեջ 3.նշանավոր գործիչներ և իրադարձություններ</p>	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

		4.մշակութային արժեքներ, մարզական նվաճումներ			
15.	Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ	<p>1.հորիզոն, հորիզոնի կողմերը,</p> <p>2.ճանապարհորդությունները վաղ անցյալում</p> <p>1.ճանապ. դեպի Հնդկաստան և Չինաստան</p> <p>2.Ամերիկայի հայտնագործումը</p> <p>3.,ճանապարհորդություններ Աֆրիկայով</p> <p>4.Ավստրալիայի հայտնագործումը</p> <p>5.Անտարկտիդայի հայտնագործումը և հետազոտումը</p> <p>6.շուրջերկրյա ճանապարհորդություններ</p> <p>7.Ժամանակակից ճանապ. օվկիանոսներում</p>	2	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ⁵	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁶
1.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիան և մեթոդիկան որպես գիտություն, կապը այլ գիտությունների հետ,	Պատկերացում կազմել բնագիտության, որպես գիտություն և նրա դասավանդման էական կողմերի վերաբերյալ տարրական դպրոցում	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից

⁵ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

⁶ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի հոգեբանամանկավարժական և գիտական հիմունքները	Բնագիտության ուսուցման և մեթոդիկայի առնչությունը մի շարք հասկացություններին, ինչպիսիք են՝ տեխնոլոգիա,, ,,մանկավարժական տեխնոլոգիա,, ,,կրթական տեխնոլոգիա,, :	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նույնեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
3.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի զարգացման համառոտ պատմություն	Պատկերացում կազմել բնագիտական մտքի զարգացման պատմությունից	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նույնեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
4.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	ներկայացնել բնագիտական հասկացություններին զարգացումը տարրական դպրոցում:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նույնեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից

5.	Մեթոդիկայի զարգացման հիմնական ուղղություններն Հանրակրթու նպատակներ. բարեփոխումների ռազմավարությունը:	Բնագիտության կրթության դերը դպրոցում կազմակերպման սկզբունքները:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
6.	Բնագիտության 3 ^ռ րկ3յի հենք3յին բով3նո3կությունը:	Բնագիտության ուսուցմ3ն մեթոդ3կ3ն խնդիրները	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
7.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը տարրական դպրոցում:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
8.	Էկոլոգիական կրթության բովանդակությունը տարրական դպրոցում	Էկոլոգիական կրթության սկզբունքները:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
9.	Ուսուցման ավանդական ժամանակակից մեթոդների կիրառումը բնագիտության մեջ տարրական դպրոցում, կազմակերպման ձևերը	Ինչ է մեթոդը: Ուսուցման հիմնական մեթոդների պայմանական խմբերը:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից

10	Ավանդական և ոչ ավանդական դասերի դասակարգումը: Ուսումնառու թյան ավանդական և նոր միջավայր	Բնագիտության դասավանդման ավանդական և ոչ ավանդական մեթոդներ	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությա մբ	նոյեմբեր- դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
11.	„Ես և շրջակա աշխարհը,, դասընթացը, որպես բնագիտության հասարակագիտության, աշխատագրությանը առնչվելու առաջին քայլեր	Պատկերացում կազմել „Ես և շրջակա աշխարհը,, 2-4 դասարանների դասընթացի թեմաների դասավանդման մի շարք առանձնահատկությ ունների վերաբերյալ	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությա մբ	նոյեմբեր- դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
12.	Էքսկուրսի ³ ների ³ նցկ ³ ցումն ու կ ³ զմ ³ կերպումը:	Պատկերացում կազմել ուսումն ³ կ ³ ն ³ շխ ³ տ ³ քի կ ³ զմ ³ կերպմ ³ ն ձ ³ երի վերաբերյալ	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությա մբ	նոյեմբեր- դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից

13.	Ուսուցչի նախապատրաստվելը դասին:	ներկայացնել բնագիտության դասընթացին վերաբերող դասերի առանձնահատկություններն ու տիպերը:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
-----	---------------------------------	--	---	--------------------	-----------------------------------	---

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան կահավորված համակարգչով, պրոյեկտորով և էկրանով
Համակարգչային ծրագրեր	Microsoft Offis Power Point
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառված հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի⁷:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ/ստուգարքով/:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

(Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով):⁸

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկվող թեմաները.**

1. Բնագիտության ուսուցման տեսությունը և տեխնոլոգիան
2. Բնագիտական կրթության նպատակն ու խնդիրները

⁷ Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:

<https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20gitelqneri%20stugman.pdf>

⁸ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

3. Ուսումնական գործունեության տեսակներ
4. Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը դպրոցական դասընթացում
5. Բնագիտական մտքի զարգացումը միջնադարյան Հայաստանում
6. Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 18-րդ դարում
7. Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 19-րդ դարում
8. Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 20-րդ դարում
9. Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում
10. Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում 20-րդ դար
11. Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում`
խորհրդային շրջան
12. Ինչ է մեթոդը: Ուսուցման հիմնական մեթոդների պայմանական խմբերը:
13. Բնագիտական ուսուցման կազմակերպչական ձևերը:
14. Ուսումնառության ավանդական և նոր միջավայր
15. Բնագիտության դասավանդման ավանդական մեթոդներ
16. Բնագիտության դասավանդման ժամանակակից մեթոդներ(բերել 2-3 մեթ.օր)
17. Ժամանակակից դասի կառուցման մոդել: ԽԻԿ-համակարգ, ԳՈԻՄ մեթոդ
18. „Բնությունն իմ շուրջը,, (Ի՞նչ է մեզ շրջապատում,վայրի բույսեր,մեր այգիներն ու բանջարոնոցները, սենյակային բույսեր) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
19. „Բնությունն իմ շուրջը,, (վայրի կենդանիներ, ընտանի կենդանիներ, ե՛ղիր բնության բարեկամ) մեկնաբանություն ուս. ժամ. մեթոդների կիրառությամբ
20. „Բնությունն իմ շուրջը,, (պահպանության կարիք ունեցող բույսեր և կենդանիներ, Կարմիր գիրք) մեկնաբանություն ուս. ժամ. մեթ. կիրառությամբ
21. „Առողջություն և անվտանգ կենսագործունեություն,,թեմայի մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
22. „Երկիր մոլորակը,, թեմայի մեկնաբանություն
23. „Տարվա եղանակներ,, (օրացույց, տարեթիվ, տարվա եղանակներ)մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
24. „Տարվա եղանակներ,, (բույսերը և կենդանիները աշնանը, բույսեր և կենդանիները ձմռանը)
25. „Տարվա եղանակներ,, (բույսերը և կենդանիները գարնանը, բույսեր և կենդանիները ամռանը)

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. „Մեր առողջությունը,, (մեր գլխուղեղը և զգայարաները, ինչպես ենք տեսնում) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
2. Մեր առողջությունը,, (մեր գլխուղեղը և զգայարաները, մեր լսողությունը)
3. Մեր առողջությունը,, (մեր քիթը և լեզուն, մեր մաշկը, առաջին օգնություն մաշկի վնասվածքների դեպքում) թեմայի մեկնաբանություն
4. Մեր առողջությունը,, (մեր սնունդը) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
5. Մեր առողջությունը,, (կոփենք մեր մարմինը, մեր կեցվածքը) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
6. Մեր առողջությունը,, (օգտակար և վնասակար սովորություններ) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
7. „Մեր անվտանգությունը,,(բնական աղետներ, ինչպես պաշտպանվել երկրաշարժերից, ինչպես պետք է վարվել վտանգավոր իրավիճակներում)

8. „Երկրագնդի բնությունը,, (երկիր մոլորակի բնության բազմազանությունը, մայրցամաքներ և օվկիանոսներ, հարթավայրեր, բլուրներ, լեռներ,) թեմ. մեկնաբան.
9. „Երկրագնդի բնությունը,, (երկրի օդային հագուստը, մեզ սնող հողը, ջուրը բնության մեջ) թեմայի մեկնաբանություն
10. „Երկրագնդի բնությունը,, (ապարներ և օգտակար հանածոներ)
11. „Երկրագնդի բնությունը,, (երկրագնդի բույսերն ու կենդանիները, փոխադաշտ կապերը բնության մեջ) թեմայի մեկնաբանություն
12. „Մեզ շրջապատող մարմինները և նյութերը (մարմիններ, նյութեր, մասնիկներ, նյութերի բազմազանությունը, ջերմաստիճան, ջերմաչափ, չափում, չափման միավոր) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
13. „ Բնությունը և մարդը,, (աշխատանք և մասնագիտություն, տնտեսության առաջացումը, մարդը բնության մասնիկն է)
14. „ Բնությունը և մարդը,, (Ինչու և ինչպես է մարդը վերափոխում շրջակա աշխարհը) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
15. „Բնությունը և մարդը,, (արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, տրանսպորտ, ինչ է փողը) թեմ. մեկնաբանություն ուս. ժաման, մեթոդների կիրառ.
16. „Բնությունը և մարդը,, (ինչպես փրկել երկրագնդի բնությունը) մեկն.
17. „Բնությունը և մարդը,, (բնությունը մարդու ստեղծագործություններում)
18. „Մեր հայրենիքը,, (ՀՀ մարզերը և քաղաքները, ազային պետական տոներ)
19. „Մեր հայրենիքը,, (մեր հայրենիքի անցյալը և ներկան: Տարիների հաշվումը պատմության մեջ) թեմայի մեկն. ժամանակակից մեթոդների կիրառմամբ
20. „Մեր հայրենիքը,, (նշանավոր գործիչներ և իրադարձություններ)
21. „Մեր հայրենիքը,, (մշակութային արժեքներ, մարզական նվաճումներ)
22. „Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (հորիզոն, հորիզոնի կողմերը, ճանապարհորդությունները վաղ անցյալում) թեմայի մեկնաբանություն
23. „Ճանապ. և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (ճանապ. դեպի Հնդկաստան և Չինաստան) թեմայի մեկնաբանություն
24. „Ճանապ. և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (Ամերիկայի հայտնագործումը) թեմայի մեկնաբանություն
25. „Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (ճանապարհորդություններ Աֆրիկայով) թեմայի մեկնաբանություն
26. „Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (Ավստրալիայի հայտնագործումը) թեմայի մեկնաբանություն
27. „Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (Անտարկտիդայի հայտնագործումը և հետազոտումը) թեմայի մեկնաբանություն
28. „Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (շուրջերկրյա ճանապարհորդություններ) թեմայի մեկնաբանություն,
29. „Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (ժամանակակից ճանապ. օվկիանոսներում) թեմ. մեկնաբ
30. „Ճանապ. և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (ժամանակակից ճանապ. տիեզերքում)

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

**ԲՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԴԱՄԱՎԱՆԴՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ և ՄԵԹՈԴԻԿԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ**

Մասնագիտություն՝	011301.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր՝	011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան՝	Մանկավարժության բակալավր <i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>

Վանաձոր 2024

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-209 Բնագիտություն և դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	66	Դասախոսություն	36
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
			Ինքնուրույն	84
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<p>Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկա՝ առարկայի նպատակն է պատրաստել կայուն և խորը գիտելիքներով, նախաձեռնող, հմուտ, ժամանակակից ուսուցման մեթոդներին տիրապետող, տարրական դպրոցի արդի խնդիրները պատկերացնող ուսուցիչ, որը կարող է այն հմտորեն մատուցել նաև մարնկավարժական գործունեության ընթացքում:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ գիտենա շրջակա միջավայրի երևույթները լավ ճանաչելու, առողջ և անվտանգ ապրելակերպի կանոնները ☐ շրջակա միջավայրի դերը և նշանակությունը, ☐ Հայաստանի բնության բազմազանության, բնական ու հասարակական օբյեկտների ու երևույթների վերաբերյալ ամբողջական և հիմնավոր պարկերացումներ, ☐ մայրցամաքների հայտնագործման և հետազոտման պատմություն և այն, ☐ ժամանակակից դասի արդյունավետ մեթոդները՝ տարրական դպրոցում, ☐ մանկավարժական գործունեության ընթացքում, որոշ հարցերի նկատմամբ ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և ինքնուրույնություն, ☐ հանձնարարված գրականության և տեղեկատվական այլ աղբյուրների հիման վրա կազմել ժամանակակից դասի մոդել: <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ զարգացնել հաղորդակցական կարողությունները, ☐ զարգացնել իր շրջապատը հետազոտելու տարրական կարողություններ ☐ ներկայացնել բնագիտության հիմնական հասկացությունները, ☐ տեղին կարողանալ օգտվել համապատասխան մեթոդի արդյունավետությունից՝ սովորողի տարիքին 			

	<p>համապատասխան, օգտագործել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման հիմնական ձևերը, տիրապետել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներին:</p> <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ տիպապետի բնության ուսումնասիրության և դիտարկման տարրական մեթոդներին, ☐ առողջության պահպանման և անվտանգ կենսագործունեությանն ուղղված կանոններին, ☐ բնագիտության դասավանդման մեթոդներին ու տեխնոլոգիաներին, ☐ ձեռք բերած գիտելիքները հստակ կիրառելու և փոխանցելու, մանկավարժական վերլուծական մտածողության զարգացման հմտություններին
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի դասընթացի անհրաժեշտությունը տարրական դպրոցի ապագա ուսուցչի համար կարևոր է ճիշտ կազմակերպել տարրական դպրոցում բնության տարրերի ու երևույթների ուսումնասիրության, սովորողի աշխարհայացքի համակարգված ձևավորման, ինչպես նաև զուգահեռ հնարավորություն ընձեռման, դասարանում կամ տանը դիտումների, փորձերի և այլ տարաբնույթ գործնական աշխատանքների միջոցով սովորողի մեջ զարգացնելու հանրակրթության պետական չափորոշչով սահմանված ճանաչողության մեթոդները, ձևավորելու սեր և հարգանք հայրենիքի և պետական խորհրդանիշերի նկատմամբ: Բնության անկենդան և կենդանի տարրերի, մարդու, Երկիր մոլորակի՝ որպես մարդկության ընդհանուր տան:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteligneri%20stugman.pdf</p> <p>Գիտելիքները գնահատվում են գրավոր աշխատանքով: Քննական տոմսը ներառում է տեսական հարցեր, թեստեր: Յուրաքանչյուր առաջադրանքի համար քննական տոմսում նշագվում է գնահատման համարժեք միավորը: Գրավոր աշխատանքը գնահատվում է առավերագույնը 20 միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքը գնահատվում է առավերագույնը 20 միավոր: Գնահատման չափանիշներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հարցը ներկայացված է ավարտուն 2. Կարողանում է տերմինները բացատրել 3. Խոսքը հստակ է, մատչելի 4. Պատրաստված է ցուցադրություն 5. Կիրառվել են տարբեր գրական աղբյուրներ և առկա են հղումները /0; 1-2; 3 և ավելի/ 6. Պատասխանել է հարցերի /0; 1-2; 3 և ավելի/ 7. Ձեկուցումը գիտական է 8. Կատարվել է համեմատական վերլուծություն 9. Ներկայացնում է կիրառական օրինակներ 10. Քննարկվող գործընթացները ներկայացվել են բույսի օրգանիզմի

	<p>ամբողջականության համատեքստում Յուրաքանչյուր չափանիշի համար սահմանված առավելագույն միավորը՝ 2 , չափանիշի պահանջը թերի կատարելու դեպքում՝ 1 միավոր, չկատարելու դեպքում՝ 0 միավոր: Գումարային գնահատականը կլինի ինքնուրույն աշխատանքի գնահատականը:</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսուցման ժամանակավոր մեթոդներ, հնարներ, վարժություններ: Կրթության ազգային ինստիտուտ Լոռու մասնաճյուղ, 2008. 2. Արնատոյան Ա , Գյուլբուդադյան Ա. Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար, -Եր. 2004. 3. Շարոյան Մ., Հայաստանի բնաշխարհ. պահպանություն և վտանգներ 2007. 4. Տողանյան Ն., Գյուլբուդադյան Ա. Ես և շրջակա աշխարհը 5. 2-4 ուսուցչի ձեռնարկ, -Եր. :, Մանմար, 2013. 6. <<Ես և շրջակա աշխարհը՝ 2-4 դասարանի դասարձակներ 2013. 7. Ներկարարյան Ա. Կենսաբանության ուսուցման տեսություն և մեթոդիկա/ Եր. 2013. 8. Ксеизова Г.Ю., Перспективные школьные технологии, М., 2001. <p>Լրացուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Խաչատրյան Հ. Սոսյաց անտառ: -Եր.: Արևիկ, 1988. 2. Հանրագիտարան կրտսեր դպրոցականների համար , Ինչ է, ո՞վ է, հ. 1-4, Եր. 1984-87 3. Пуговкин А., П., Скварцов П. М., Биология. методическое пособие, М. 2008. 4. Усова А. В., формирование у школьников научных понятий в процессе обучения, М., 1986.